

2018-10-18

Biblioteksplan 2019-2020 Alingsås kommun

Inledning, syfte och uppföljning

I biblioteksplanen presenteras biblioteksverksamheten i Alingsås kommun. Planen är ett strategiskt dokument som anger riktningen för de fokusområden som biblioteken kommer att arbeta med under fyraårsperioden 2019-2022. Uppföljning av biblioteksplanen sker kontinuerligt och ska följas upp i biblioteksnämnderna i oktober varje år.

Alingsås folkbibliotek och skolbibliotek sorterar politiskt under två olika nämnder. Folk- och gymnasiebiblioteket styrs politiskt av kultur- och utbildningsnämnden. Grundskolans bibliotek samt förskoleverksamheten styrs av barn- och utbildningsnämnden. Biblioteksplanen samlar dock samtliga bibliotek under en plan som är fastställd i kommunfullmäktige.

Biblioteken är en arena för integration och det demokratiska samtalet och möjliggör människors delaktighet i samhällsutvecklingen.

Biblioteken erbjuder kulturupplevelser för både barn, ungdomar och vuxna vilket bidrar till Alingsås utveckling. Genom läsfrämjande insatser ökar barns och elevers förutsättningar för fortsatta studier, arbete och möjligheter att kunna delta aktivt i samhällsutvecklingen. Biblioteken bidrar till ökad mångfald genom att tillhandahålla olika typer av medier på många olika språk och för många olika målgrupper.

Styrande dokument

Bibliotekslagen utformas i enlighet med bibliotekslagen (SFS 2013:801) och skollagen (SFS 2010:800). Även Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fridshemmet (Lgr 11) och Läroplan för gymnasieskolan (Gy 2011) ligger till grund för arbetet med biblioteksplanen.

Enligt bibliotekslagen (SFS 2013:801) ska alla kommuner och landsting anta en biblioteksplan för sin verksamhet. Bibliotekslagen anger biblioteksverksamhetens ändamål, ansvarsfördelning och prioriterade grupper. Utifrån dessa förutsättningar skapar varje huvudman en biblioteksplan. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning samt främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning och utbildning och forskning samt kulturell verksamhet generellt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgängliga för alla. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de nationella minoriteterna, personer som har annat modersmål än svenska och personer med funktionsnedsättning. Folkbiblioteket ska vara anpassat till användarens behov, dess utbud skall präglas av allsidighet och kvalitet. Barns och ungdomars läslust och språkutveckling ska särskilt främjas. Folkbibliotek ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Enligt skollagen (SFS 2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek. Enligt skolverket ska alla elever ha tillgång till ett skolbibliotek antingen i de egna skollokalerna eller inom ett rimligt avstånd till skolan. Skolbibliotek ska vara en del av skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande kring språklig förmåga och digital kompetens. Det ska vara en aktiv part i att utveckla läslust och intresse för litteratur och ska stimulera och fördjupa elevernas medie- och informationssökarkompetens för ökad delaktighet i ett demokratiskt samhälle. Verksamheten ska vara till för alla elever oavsett vilka behov de har eller vilka ämnen de läser för tillfället.

Regeringen har gett Kungliga Biblioteket (KB) i uppdrag att ta fram en nationell biblioteksstrategi. Den ska ge svar på hur de svenska biblioteken långsiktigt ska utvecklas. Arbetet med den nationella biblioteksstrategin ska vara klar och presenteras under 2019. Denna strategi kan komma att påverka biblioteksverksamheterna varför biblioteksplanen kan komma att revideras i enlighet med denna.

Fokusområden för biblioteken i Alingsås kommun

Tillgänglighet

Alingsås huvudbibliotek som tillsammans med filialerna i Ingared och Sollebrunn ingår i Alingsås kulturhus är meröppna bibliotek. Tillsammans med samverkande verksamheter utgör de ett kraftfullt verktyg för att ge tillfälle till upplevelser och problematisera aktuella samtidsfrågor. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga mötesplatser och litterära upplevelsecentra för en bred allmänhet. Bibliotekens grundläggande syfte är att förmedla kunskap, information, främja demokrati och ge förströelse till kommunens invånare i en trivsam och inbjudande miljö.

Detta ska ske genom att tillhandahålla en varierad uppsättning av informationskällor, samt på kvalitetsmässiga grunder utvalt mediabestånd baserat på invånarnas behov och önskemål. Alingsås bibliotek bevakar utvecklingen av och tillgänglighet till e-media, både strömmande och i textform för största möjliga kvalitativa utbud till lägsta kostnad. Särskilda satsningar genomförs i syfte att minska det digitala utanförskapet.

Brett utbud samt fokus på barn och unga

Folkbibliotekets verksamhet och innehåll skall kännas meningsfullt, överraskande och aktuellt för flertalet alingsåsare, samtidigt som prioriterade målgrupper ska stimuleras särskilt till deltagande.

Biblioteken ska utveckla konkreta strategier för att nå en större brädd av föräldrar med ett särskilt fokus på föräldrar med barn som har ett annat modersmål än svenska. Folkbiblioteket ska rikta särskilda resurser till gruppen barn och unga.

Stöd i ett livslångt lärande

Tillskapandet av en ny nämnd, kultur- och utbildningsnämnden, ökar möjligheterna till

synergieffekter då verksamheten griper in i varandra genom gemensamma målgrupper och likartade uppdrag.

Kulturhuset ska tillsammans med Utbildningens hus arbeta för att nå vuxenstuderanden på alla nivåer med anpassad biblioteksverksamhet. Gymnasiebiblioteket ska erbjuda litteratur- och databasservice även till vuxenstuderande elever. Fjärrlån och kopiareserveringar administreras genom folkbiblioteken.

Rätten till ett språk

Förskolan har en viktig roll att spela för att skapa en god språklig start i ett barns liv. Tidiga insatser i förskolan kan stärka ett barns språkutveckling och i förlängningen främja ett barns läsförmåga.

Förskolan och folkbiblioteket utvecklar samverkansformer i syfte att främja språkutveckling och läsmotivation för de yngsta barnen.

Skolbiblioteken – en pedagogisk resurs

Skolbibliotekens övergripande mål är att vara ett stöd för eleverna i deras målluppfyllelse.

Skolbiblioteken ska vara en tydlig del av skolans pedagogiska vision framförallt vad gäller medie- och informationskunnighet såsom källkritik och informationssökning.

I skolans digitaliseringsarbete är skolbiblioteket en viktig del där "Arena för lärande" ska samla och tillgängliggöra digitala resurser.

Likt folkbiblioteket har skolbiblioteken ett läsfrämjande uppdrag där biblioteket ska erbjuda litteratur anpassad till de olika målgrupperna.

Biblioteksråd och samverkan över biblioteksnämnderna

Kultur- och utbildningsnämnden och barn- och ungdomsnämnden ska samverka i övergripande biblioteksfrågor med utgångspunkt i den gemensamt framtagna biblioteksplanen.

Biblioteksrådet är det organ som ska styra och utveckla samordningen av biblioteksverksamheten i kommunen. Representanter till rådet utses av förvaltningschefen i respektive biblioteksförvaltning. Kultur- och utbildningsförvaltningen är sammankallande till dessa biblioteksråd.